

Став Редакције и Администрације Космајска ул. бр. 22

Огласи се дају у Администрацију. Цене утврђена.

Неплатена са писка не пријавују. — Рукописи се не враћају.

Писка, рукописе, који и све остале штете односи на лист, слати клањину тексту.

СТРАЖА

СЛОВОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 6 Ч. ПРЕ ПОДНЕ

УРНЂУЈ В ОДБОР

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092.

У ТРАКИЈУ!

СОФИЈА, 1 септембра

Кореспондент „Универзала“ телеграфисао је своме листу, да му је др. Данев, бивши министар председник рекао, да бугарска влада греши што тражи компензације у Мађедонији: будућност Бугарске лежи у Тракији! Ова изјава изазвала је сензацију.

Промислиће се...

Држање великог дела бугарске штампе и расположење самих владајућих и одговорних чинилаца у Бугарској у акцији да се обнови Балкански Блок зајаду нама и свима нашим пријатељима приличне и озбиљне бриге, али је наше тврдо уверење да ће се Бугари, пре него се одлуче на неку глупост и авантуру пре свега, и најпре, добро промислiti, па је тек онда учинити. И како ће се сигурно прво добро промислiti, и ако у Бугарској има паметних и разумних људи, то је онда извесно да она неће учинити никакву луду авантуру, већ да је све ово што данас чине само један прост блеф. Бугарска не сме Србију на пасти, јер би тим чином себе вргнула у провалу, а ми претпостављамо да у Бугарској има још увијавања људи, па макар они не били и у опозицији, који неће добровољно и радо да скочу у провалу. Јер не примити оно што данас Савезници нуде Бугарској, било би апсолутно безумно и лудо; ми мислимо да разлогом да ни најлуђи ни највећи шовиниста Бугарин нема разлога да одбије данашњу и онду Споразума Бугарској. Територијама које јој Споразум нуди, Бугарска у потпуности и у дефинитивним линијама реализује сјоје национално јединство, и шта би желела више, а да озбиљни Бугари помишљају на хегемонију на Балкану, то не ве рујемо, јер је бугарски народ квантитативно најмањи народ на Балкану, а у гла-

вноме озбиљних и увијавањих Бугара тек не може таква маштарија постајати. А ако и у њиховим главама нешто тако или слично томе постоји, то би значило да им је потребан још један 16. јун, који ће их дефинитивно, али у овом случају бескорисно, расвестити. И то ће се, у том случају, ми им гарантујемо, и збита са њима.

Ну и у једном и у другом случају, дају се истоветне одлуке, па према томе, постизавају се исти резултати. Време и догађаји ће доказати, ко је био у праву, ми или они, а сад ћемо још мало теоријским излагањима покушати да допунимо нашу тезу: да Бугари не мају апсолутно никаквог рачуна да учине велику глупост или авантуру.

Бугари желе национално јединство, па они га данас могу и постићи. По понудама које Четворни Споразум чини и гарантује Бугарској ова добија око 40 хиљада км², то јест добија оно што јој је Аустро-Немачка не може дати и обезбедити. У том случају не остаје ни једног Бугара на ван бугарских пружавних границама, па чак те државне границе премале и стварне етничке границе бугарског народа, још би у тако ограђеној и омеђеној бугарској земљи било и пуно и много, преко милион и више, поданника небугарске

народности. Па шта би могли Бугари у националном погледу желети више. У економском погледу задобиће територије које им обезбеђују колосалне и огромне материјалне користи: добијају натраг Тракију и део Добруџе које су неизмерне разнице жита, добијају Ка-

валу, познате са својим скupoценим и ретким продуктима: дувана, опијума и пиријада. За тим и у моралном погледу задобијају: јер им се признаје дуго оспоравана права. И шти би још паметни и увијавви људи и политичари могли по желети. Да није хегемонију на Балкану? Е, у том случају добије разлупан нос и разбијену главу, добије нов 16. јун 1913. А то најдамо се да не желе паметни и родољубиви Бугари. Они добро виде да се цео свет подигао против немачке тежње за хегемонијом и да та биљка у данашње доба не може успевати. Пре- ма томе, Бугариће се, према свега, промислити мало...

Радош

Аустријанци видећи да нам ништа не могу с војничке стране, сад хоће да нам напакосте мењањем имена наших вароши у монархији. Тако ће се Трст од сад званично звати Франц — Јосефсхајен!

Далеко су дотерали Сметајим и српска имена! Али, неће још дуго.

Аргус

Национална економија

Ми смо у нашим прошlim бројевима истакли потребу огађају поврћа, које би у многоме олакшало живот народа у позадини. У нас, у Београду је поврће у опште достигло цену, која, ваљда, од постанка Београда није била. Лане у овој године био је такођер, али цене поврћу нису ни за

сравнење са овогодишњим ценима. Разумемо и овогодишње прилике, које нису лане биле. Ове године много поврћа троши војска, многе мисије, а највише се извози за Обреновац, Шабац, па и Ваљево и у опште пограничним местима, која нису могла овога лета поврће обраћивати. Крај свега тога најглавнији је разлог, данашње скупоће поврћа недовољно обраћивање. Ми смо имали прилике, да говоримо са сељанкама из околице Београда које се баве баштованијуком. Нихова је извина, што су им мужеви на војној дужности, што у истини разлог није оправдан, јер баштовански посао је искључиво женски и дечији рад. Најпосле се извиђавају, да ви су имали довољно семена за поврће. Тај се разлог већ може у неколико као оправдан узети. Ту је донекле кривица и до наших семењарских радњи. Док су биле редовне прилике, заглунуше нам уши са њиховим рекламама о разном семену. Сада, када је њихова активност најпотребнија, када је њихов рад, тако рећи, наше животно витање, нема ни једнога, да пусти свој глас, или у опште, да преузмем неки пут и начин, да створи могућност, да дође у додир са тим необавештеним и неупућеним жењама, да утичу на њих обилатији рад, који би и најавио исто.

Ми мислимо, да би наше власти према семењарским радњама морале строжије креће предузимати. Ако нису на војној дужности, онда их треба силом приморати да врше своју дужност, која је свима нама данаас од највеће потребе, јер док буде поврћа било, Србија се не мора бојати глади, а цела је Србија башта, у којој — што кажу — и камен може радити.

Царев Гест

Извештаје нашеју Цара и Председника Републике

Париз 23. авг.

Француска штампа је примила једнодушно с великим симпатијом вест, да је цар предузео команду над свом

руском војском. Тај гест веле неки листови, значи, да ће се борба наставити до краја, докле год Немачка не призна, да је победјена. Измењани су веома значајни телеграми између цара и Председника Републике. Сни исказују жељу, да се рат настави до коначне победе.

У Дарданелима

— Београдска акција —

Париз, 31. авг.

У Дарданелима последњих пет дана било је затишје. У северној зони Турци су у неколико мањова превозили јаку артиљеријску и пешадијску ватру не излазећи из Ровова. У јужној зони нема ничег важнијег, осем ванредног дејства наших рововских хаубица, које су разориле два мајла утврђења и нанеле осетне губитке непријатељу.

После промене

— Италијанска јавност о узимању комande у Цареве руке. — Рим, 27. авг.

Италијанска штампа и политички кругови врло похвалио коментаришу вест: да је цар примио команду над руском војском. Та се вест тумачи као нов знак, да ће Русија наставити са савезницима борбу до краја, т. ј. до аустро-немачког слома. Стављајући се на чело руског наоружаног народа, цар се обавезује пред непријатељем, пред савезницима, пред светом, пред Русијом, пред историјом да ће руски народ изнади из рата са победом, која ће смогућити савезницима, који се боре за слободу народа, да изметну мир Нема-

мачкој и Аустро-Угарској. Примећује се такође, да по- следње вести покazuју, да је руска војска и поред не мачких успеха, изашла из једног страшног борбеног сукоба са метакнутим снагама, које чекају само згодан тренутак, па да непријатељ оsetи њихову огромну тежину. Та ће се прилика моћи остварити, кад руска војска буде довољила своје снабдевање муницијом; али ће непријатељ ипак дочекати тај тренутак. Такви су утицаји италијанског јавног мишљења, које је сачувало веру у Русију и неизбежну заједничку победу.

Др. Данев говори

— Данев предлаже блокаду бугарске обале —

Букурешт, 1. септ.

„Универзул“ доноси дешшу, од свог софијског кореспондента, да је др. Данев изјавио, како је у интересу свих балканских народа да Силе Споразума изврже блокаду целокупне бугарске обале, јер би само на тај начин био спречен сваки утицај аустро-немац. Ова изјава др. Данева учинила је најбољи утисак у румунским званичним круговима.

На Западу

— Артилериске борбе —

Париз, 31. avg.

Француски коминике од 30. августа:

У Артоа водиле су се, као и раније, артилериске борбе. Ватра је била нарочито јака на сектору Невила. Извиднице су јамале борбу испред Андешија. Северно од Ена немци су управили ватру своје (артилериске) између плета Паси и Года, бомбардовање је продужено гранатама различног калибра. Наша је артилерија одговарала са успехом, управљајући ватру

на батерије и непријатељске ровове. Обострана ванонаца у Шампањи и у околини Антерива и Сен Хилера између Мозе и Мозела, у шуми Мортмар, на фронту у Лорену, у околини Но- мениоса, као и у пределу Дан де Сага.

Руско повлачење

— После успеха. — Шкрапац.

Петроград, 27. avg.

Преокрет у догађајима на војишту, који су предвиђали високи војни кругови, сада се остварује. Резултат наших повлачења је врло добар, јер је очевидно да руска војска није ни мало ослабљена. За свакога ко ће хладно суди о сада

њој ситуацији нема ни мало сумње, да је Немачка војска немоћна остварити задатак, који јој је наложен. Може се доказати цифрама у руци, да се брзина немачке сфанзиве смањује. Лево крило главних немачких снага прешло је 250 врста од почетка садашњих операција, од сада. Десно крило је прешло 200 врста. Према томе немачке трупе су за два месеца напредовале само две до четири врсте на дан и то у најбоље доба године, са једличним заштитама и железничким пругама у позадини. Немачким армијама је требало четири месеца да потисну руску својску

до линије Минкс — Житомир, те ће се у зиму већи усред мочари Пинска, Дакле брзина непријатељевог марша још ће се знатно смањити с обзиром на почетак рјавог времена.

Кише, које у последње време падају на бојним пољима, извесно ће допринети успоравању немачког марша. Путови, који су постали страховити, до крајности отежавају покрет артилерије, а нарочито опсадних топова, аутомобили више не циркулишу. Не-

пријатељ чини све што може да колико толико прави раширене путове помоћу балвана, али је [сумњиво] да ће у томе успети.

На свом месту

Читамо из „Српских Но- вина“ распис госп. Министра Војног, да се поведе бачуна о реквирираним кућама, које бескорисно држава плаћа и т. д.

То је наређење на свом месту.

У Крагујевцу баш, где је истан Врховне Команде, и где су силне зграде заузета због војних потреба, има доста кућа, које држава просто — на просто цабе плаћа.

Зашто то неколико војника да седе у једној кући од неколико одлећа, и зато плаћати сопственику по 40—50 и више динара месечно, кад то апсолутно није потребно.

Ето кућа гдје Мијатовићке у Краљевској улици, и она велике и она мале преко пута, које силну киријувуку на штету државне касе, можда због неколико људи.

У већој кући су чланови неке стране мисије, лепо, али за њих је се могла и мања кућа узети. У оној пак малој, за неколико војника који ту станују, плаћа се сигурно 40—50 динара месечно.

Таквих зграда има пуно у Крагујевцу, а како је по другим местима незнамо.

Па је то пример и са кафаном код „Краљевића Марка“, код „Мале Касиће“ и т. д. и т. д. овде у Крагујевцу.

Само је доцкан дошао тај Министров распис. Оа је гребао, да отпочне да важи још од пролећа, кад су многе и многе јединице

могле и под шаторима да буду изван вароши, а да се на њих не издаје силеновац у име караје. Овако,

дошао је под јесен — па ће бити сада пуно изгода нарања, све на државну штету.

И опет, распис је на свом месту; само што он изгледа за неке није добро кад је први пут био публикован.

(Крагујевац.)

мир Јањић, началник среза шарпланинског, Спира Кочић, началник среза подгорачког, Милутин Поповић началник среза горског, Владимир Живановић, началник среза подринског, Живко Миливојевић, секретар начелства округа привредног, Стојан Даљић полиц. писар среза подринског.

Златном медаљом за грађанске заслуге одликовањи су:

Богдан Недељковић полиц. писар среза горског, Лазар Савић, полиц. писар среза шарпланинског, Петар Раденковић полиц. писар среза подринског, Живко Томић, писар начелства округа привредног.

Орденом Св. Саве V степена одликовани су ови поседници из Призрена: Мехмед Шанија, Мехмед Хадика и Зајимела Адиџана. Златном медаљом за грађанске заслуге одликован је Хади Салим Мустафа, Последник из Призрена.

Унутрашња тргозина

Г. Министар Војни под ЕПБр. Бр. 45 122 од 18. овог месеца издао је наређење свим дивизијским командама, да је унутрашња трговина храном поглавно слободна и да се не смешавати никоме сметња прикуповни и продаји чита храна реквирирати или принудно откупљивати од народа.

Помен

У Саборној Цркви у Скопљу одржан је 31. августа годишњи помен јуначкој браћи Рибникарима. Чинодејствовао је митрополит Ваћентије са великим бројем свештеника. Присути су били генерал Поповић се официрским кором, окружни начелник Новаковаћ са џиновништвом, инспектор министарства просвете Обрадоваћ са настав-

нилом корачаху један по ред другог.

Један славуј прелете пред њих, као да им је хтео заварити у лица. Па да је то и учнико, видео би младу девојку, осамнаестих година, плаве косе, која се на сунцу преливаше, очију црних као ноћ и сјајних као јутарња роса. Као два листка руже склапају се њена румена усташица, око којих је лебдио осмех, „осмех радости и среће“.

Крај ње би видео лепог и стаситог младића, висока чела, плавих очију, лепог округлог лица, на коме је у том тренутку царовала срећа.

Ишли су једно поред другог не говорећи ни речи. Само с времена на време погледи би им се сусрели, и тада би им се руке дотакле и чврсто упалије једна у другу, а срца би им то-

пло закуцала. Срећна деца. Под срећним јутарњим зрацима топлог сунца беху за боравили на све. У овом свету болова, у овом свету у коме влада лаж, превртљивост, пакост и злоба, за њих је било само срећа. Срећна деца.

На једном пропланку са кога се видела дивна панорама застадаше и држачи чврсто једно друго за руку, припијени једно уз друго посматрали диван град са кога се дивала јутарња магла, која је мешајући се са загрејаним ваздухом вградила пред њиховим очима.

Витко минаре и торањ саборне цркве и сат, кула парали су небо. Призор је био диван и величанствен, и њихове уметничке душевије се више близише.

— Је ли Млађо, хоћеш ли да продолжиш започети рад?

која је спавао с осмејком на лицу. Дуга кестењава коса, била је у ужасном нереду и падала му је преко лица и чела. Под тој плотом сунчаних вракова сликар се промешао и затим пребуди. Протрљавши руком очи он се весело осмехну, погледа на часовник и звијдући једну веселу песму поче се журно облачити журио се на састанак. У 7 часова на углу код „Тодоровића“, очекивао га Олгаца, и по договору отишиће у полеје и тамо провесга цео дан.

Цео дан! и то са оном коју љуби и која такође њега љуби. Та то је права срећа.

Један поглед у сгледало, и пошто се уверио да је са њим све у своме реду изашао из собе затворивши за собом врата.

Дан је био леп и чист,

нигде једног облачка. Сунце је весело сијало, осмехивало се. Журним корацима сликар се журио да ба на време стигао на уговорено време, али је још не беше. Није дуго на њу чекао, јер се убрзо после његова доласка из далека у каза прилика обучена у белу хаљину, белим ципелама и белом шешију са љубичицама. Њено срце брже закуца, јер то је била она. Осмехизала се и била је весела, кад му је пружила своју руку здравећи се са њиме.

Првим трамвајем који их је одвезао до Ђерма одакле се упутише лаганим корацима пољу. Одасвуд је допирао мирис польског цвећа. Полурасцветане лине опијале су својим мирисом, а песма спавајућа захисила их је. Природа је била весела, као и они.

М. К.

*

* * *

Издакну ијаски данак.
Расплате ијаска косу.
Те проли за њим сузе,
Бисерну, ситну росу.

На њем руку својом
Од звезде венац спљеће,
Те сребрни звездан венац
На при му ковчег меће.

И славуј, тужни појац,
Већ песмом јеца пише;
На небу, тихом гробљу
Један је крстити више.

А демонов се кикот,
Кроз поноћ хори гласно,
Што бедном свету опет
Једну радост узгасно.

Б. Р.

Слакарева љубав

Први јутарњи зраци мајског сунца продајали су и патаку на младога слакара,

ницима, председник општи-
не Ади Ристић са целим
општинским одбором, г-ђа
генерали Поповића са у-
правом Кола Српских Се-
стара и многобројно гра-
ђанство. На јектеније одго-
врао је хор Српског На-
родног Позоришта. Говор,
који је сдржao Бранислав
Нушчић, учинио је дубок у-
тисак на све присутне.

Решавање Ивановића

Једна група народних по-
сланика упутила је г. Ма-
нистру Војном интерпела-
цију, да се одлуке о иви-
валидској помоћи сршта-
вају што брже.

Курс наполовину

Јављају нам из Ниша,
да је тамо цена једном на-
полеону 26.80 динара.

Ђаци учитељи

Решењем г. Министра
Војног биће ослобођена вој-
ве дужности сви ћаци који
буду пристали да иду за
привремене учитеље у но-
вим крајевима.

Ћелешке

Месна Комисија за испитивање злочинства и штета почиње од а-угарске војске у Београду позива сроднике свих оних лица која су погинула од а-угарских граната приликом бомбардовања Београда од почетка рата до данас, даље, она лица, или њихове сродници, који су приликом бомбардовања повређена, и најзад она лица, или њихове сродници, која су злостављана од аустро-угарске војске за време њеног бављења у Београду, да се пријаве, ако то до сада нису учинили, комисији ради саслушања.

Канцеларија комисије налази се у Мин. Унутрашњих Дела, на Цветном Тргу, и ради сваког дана од 9—12 пре и од 3—6 по подне.

Из рапорте торбице

Ексцелзиор, саопштава овај дирљив случај:

У Вогезима се бори потпоручник Шар Краус и досад је показао чуда од храбрости. Пре месец дана био је рањен;

— Мислим Олга. Али ја сам данас тако срећан, да је тешко да ћу моћи да будем на једном месту и да ралам. Ја бих у овом тренутку најрадије трчао ви-чућа, да ме сви чују, и птице и људи, и цвеће и драеће, ја сам срећан!

— И ја сам срећна Младене, јер сам уверена да ме ти волиш исто као што и ја тебе волем.

Затим ућуташе, и тако ћући, стигоше месту где су обично долазили. Седоше на траву коју миљаваше топла сунчани зраци. Он је лагано обгрил јако паса и притишио јој на мале и као јагор румене усне један дуг, пун ватре и љубави пољубац.... — — —

издржао је у болници десетак дана па је поново отишао на бојну линију. Мати му не може остати у својој сеоској кући и једног јутра се диже и оде у Вогезе. Много је молила и кумила док јој једва допустише да дође до прве линије, где се борио њен син. Сад се ту мајка дједе на посао. Сама је заједно са командом пренашала погрочне одељења којим је управљао њен син. У вече је учествовала у доношењу хране војницима. Мало по мало, војне власти се на њу навикоше, и она остале на бојишту као војник. Мати и син су два војника у Француској.

Ота Вајс:

Ованви смо (Афоризми)

У многим земљама сви су поданици једнаки пред законом — али не пред судом.

Виц, коме недостаје озбиљност, јесте шала.

Искусан говорник мора да уме и да замуцкује, кад то околности изискују.

МИСЛИ

— Скупља Веда

Многи кога гледате мисли да му се дивите.

Очајање није увек — измирење.

Људи су често захвалнији за оно што им се обећа, него за оно што им је учињено.

Оговарање и улагавање две су рођене сестре; мајка им је лаж.

Шала

— Ја немам више рађака.

— Зар су сви помрли,
— О не! али су постали бо-
гатиши.

Пријатељ: Па да ли је мо-
гуће, господине Сутончићу, да
сте ви били осам дана у апсу,

због ваше последње књиге?

Господин Сутончић: Да, да,
пријатељ, тако је то данас,
човек мора за своја убеђења
не само да јемчи, већ у апси

за сваку сигурност да седи.

Последње вести Наше бојиште

(Извештај Врховне Команде)

— Осујећен покушај на Дрини —

КРАГУЈЕВАЦ, 1. септ.

У току ноћи између 30. и 31. августа непријатељ је покушао са једним мањим одељењем да пређе Дрину на нашу страну северно од Вишеграда наспрам Гујине Главе, али је у томе спречен.

Дуж руског фронта

— Руска офанзива показвају све јачих успеха —

ПЕТРОГРАД, 28. авг.

На левој обали Дрине југозападно од Риге наше трупе борећи се наступају у области између Муше и железничких станица Икаве и Нархупа. Западно од Јакобштата настављају се борбе са истом интензивношћу. У правцу Дринске сукоби између страже северно од обала. На путу из Вилкомира непријатељ је пређуо са знатним снагама изјутра 27. августа енергичну офанзиву у области Куркла на обема странама друма. Наш аутомобилски митраљески одред активно је учествовао у одбијању непријатеља; борба још траје. Између Сенте и Викје непријатељева коњица и пешадија предузеле су локалну офанзиву против наших трупа у области Ширвинте. На осталим путевима за

ПОДЛИСТАК

Pierre Loti:

Madame Hrysantème

... Одједном: тан, тан, тан. Три пута закуца неко на вратима нашег стана, и у улазу се указа једна мршава фигура у свом оделју и стане нас поздрављати.

— Само напред, господине Кангур! Ах, долазите управо у најгодније време, сад кад почињем добијати смисао и осећање за јапанску душу...

Господин Кангур донео је само мали рачун за опрано рубље, при чему се најпонизије савио, метујући руке на колена и кров зу-бје из поштовања мрмљао.

XXI

Ако пођеш путем, који

води поред наше куће и вода горе брегу, наћи ћеш још десетак старих кућица, и онда даље више ништа, сем усних стаза, које воде у гору кроз чај, кроз грмље и класуре.

И све ове горе око Нагасаки а пуне су старим гробовима, стотинама го-дана на овим висовима спавају вечан санак покојници.

Но јапанска гробља се остављају на посетиоца ниту обран, а ни непријатан утисак, чини се, да се код овог дечијег и лакомисленог народа ни сама смрт не узима Бог зна како озбиљно.

Надгробне споменике за мењују гранитни капови. Буде са позлаћеним натписима. Капови су постављени изнад гроба на каменим подлогама или на природним, земљаним терасама. Сем тога на подножју

валну није било промене. Истоно од Грдиса непријатељ је предузимао од 28. авг. изјутра читав из на-пада потпомогнутих јаком артиљеријском ватром про-тив наших положаја у главном правцу ка Скидену као и на доњем току Зелвирошије, одбацивши смо нашом ватром све те нападе и задржали смо ватром наших ба-терија немачку офанзиву започету око четири часа изјутра дуж пуга за Скиден и потпомогнуту јаком ватром тешке и лаке артиљерије. Од седам часова увече немачка се ватра знатно појачала и понова је преду-зета офанзива ради пробијања нашег фронта, али смо и тај покушај осујетили концентрисаном артиљеријском и митраљеском ватром. Тако исто смо одбили немачки напад код села Лиод јужно од Мостова на Њемену. На осталом делу фронта до Тринета непријатељ је предузимао учестане нападе само у областима Ружани и поново је офанзиву отпочео дуж леве обале Пине. Немачке нападе код Русани одбили смо нашом ватром са кратког одстојања и нападом на ба-јонет. Немци су истерали из Румани велику гомилу становника па су се крајуши иза те гомиле врло јако приближили нашем положају. У правцима Кременецу непријатељ је бомбардовао наше трупе пројектилама са загушљивим гасовима и отпочео је борбе у области горњег тока Горина,

Одлука Румуније

БУКУРЕШТ, 1. септембра. — Из доброобавеште-вих кругова се сазнаје, да је у двору под краљевим председништвом одржана веома значајна седница. Сазнаје се, да је из овој седници решавано о учешћу Румуније у акцију. Као поуздано се тврди да ће одлука Румуније пасти у току месеца септембра.

Америка и Немачка

ПАРИЗ, 31. август.

Јављају из Њу-Јорка да Ивниг Сун објављује ову изјаву грађа Берисдорфа: Ако би дипломатски односи били прекинти са Америком, немачки подморски бродови добили би заповест да потопе све бродове, на које би нашли, а то би изазвало рат за два три дана.

Над Енглеском

ПАРИЗ, 31. август.

Једна ескадра цепелина летела је над источном обалом Енглеске. Многе су јомбе бачене али нису причиниле никакву штету.

Ситуација у Цариграду

— Тавезници се спремају за напад —

РИМ 30. августа.

Вести из неутралног извора потврђују да предстоји велики напад савезника противу Дарданела. Такође се јавља, да се ситуација у Цариграду погоршава. Страхује се од побуње противу Младотурска и Немаца.

Преко дана долазе онда два смешна обеда, које приређује госпођа Шљива, и доноси их у црвеним чашицима. Затим долази мејси од врабаца, па онда рак, па неке посољене бонбоне и пошћенерена главица лука.

Све то натиче Хризантему по реду на своје штапице и са ефектираном грациозношћу приноси им устима... Уз свако јело чаини гримасу — три четвртина од сваког јела оставља — и онда са највећом бражњивошћу бришенокте Ред свих јела мења се према нахођењу наше га-здаџаце. Једно једино остаје исто и код нас и код других, на југу и на севе-ру Микадовог царства, а то је начин на који се једе...

— Наставиће се —

ПРЕГЛЕД

СВИХ НЕСПОСОБНИХ

Да би се на војишној територији извршила општа ревизија свих стапир и привремено неспособних и полуинвалида — Врховна Команда одредила је решењем од 21. августа Л. Бр. 23. 958, нарочиту Амбуланту Суперевизиону Комисију која ће ићи у све пуковске окружне команде и у нарочито одређена места батаљонских срезова на воишту и тамо прегледати све привремено и стално неспособне обвезнике и полуинвалиде без разлике по зва и када су и којом комисијом оглашени као такви већ употребљени на какву службу.

Преглед ће се вршити:

У Шумадиској дивизиској области: од 1. до 6. током јуна у XI. пуковској окружној команди; од 8. до 13. септембра у XII. пуковској окружној команди; од 15. до 20. септембра у X. пуковској окружној команди.

У дунавској дивизиској области: од 22. до 27. септембра у VII. пуковској окружној команди; од 29. септембра до 4. октобра у VIII. пуковској окружној команди, од 6. до 11. октобра у IX. пуковској окружној команди.

У тимочкој дивизиској области: од 13. до 18. октобра у XIII. пуковској окружној команди; од 20. до 25. октобра у XIV. пуковској окружној команди; од 27. октобра до 1. новембра у XV. пуковској окружној команди.

У дринској дивизиској области: од 3. до 8. новембра у IV. пуковској окружној команди; од 10. до 15. новембра у V. пуковској окружној команди; и од 17. до 22. новембра у VI. пуковској окружној команди.

После извршеног прегледа важиће само уверења о неспособности оверена или издана од стране Амбуланте Суперевизионе Комисије.

Ко год од неспособних не дође на преглед а не оправда свој изостанак сасвим сигурним документима или лекарским уверењем о томе да се вије могао кретати (матраће се кго војни бегунац и) време томе ће се са њиме по закону поступити. Општинске власти, које буду прикриле ма ког неспособног обвезника од прегледа ставиће се под војни суд.

Преседник Комисије има права да једног лекара из комисије пошаље у села ради контроле појединих извода општинске власти да извесни обвешаници нису могли доћи на преглед. Сваку неправилност у погледу прикривање обвезника од стране општинских власти Председник Комисије ће телеграфски доставити Команданту обласне дивизије, а водиће и сам списак тих неправилности ради извештаја Врховије, Команди.

Сви обвешаници који долазе на преглед морају се предходно окупати ошишти и чисто рубље обући.

СРПСКА КУЈНА У СОЛУНУ

УЛИЦА НИКИ БР. 35.

Морска обала више рибарске пушаџе

Отворена је и препоручује своје добро јело и пиће

Угоститељ
Рад. Рушчуклић

286,4-5

ПЕЧАТОРЕЗАЧКА РАДЊА ИЗ БЕОГРАДА

Мирка Ерленвајна

Обреновића улица преко од „Руског Цара“ у Нишу

Прима поруџбине печата и штамбиља. Гравира златне и сребрне ствари, израђује бразду и солидно по умереној ценама. На захтев шаље свој илустровани ценовник.

289 4-10

Париски Етаблисман Орозди — Бак

ФРАНЦУСКА КУЋА У СОЛУНУ

КАПИТАЛ 17,000.000

Због дефинитивне ликвидације овдашњег стоваришта, продаје сву робу en gros и en detail по знатно спуштеним ценама.

230

4-10

Модерак ресторак

Од пре неколико дана закупио сам

Ресторацију код „ОСЛОБОЂЕЊА“ у Нишу

која је већ и ранијих месеца била код отмене публике позната као одличан локал. Ја сам се сад постарао, да овај локал преуређим још на бољој основи: све сам ремонтирао, кујну проширио, добавио стручна лица за кување јела, набавио првокласна пита, и уопште удешио не жалећи новчаних жртава, да смем у својој ресторацији с пуно части дочекати и најотменију публику.

Мислим, да ми је довољна препорука, кад само напоменем, да сам дуго година био главни руковођа највећих београдских ресторана и хотела, и да сам и сам био сопственик таквих локала у Београду, који су и данас чувени по мени.

Молим поштовану публику да се изволи уверити о изврсности моје кујне, мага пита и моје услуге, као и о солидности цене.

У исто време, ради многобројних странаца, који се сада налазе у Нишу сматрам за потребно да саопштим да се у моме ресторану може споразумевати на неколико модерних језика.

Ресторан се налази на такозваној Зеленој Пијаци, на крају Поштанске улице.

С поштовањем

Жика Берђан, ресторатор

289,4-5

Част ми је известити поштоване потрошаче да сам у мојим

Фабрикама конзерва и пекмеза у Крагујевцу

спремио и прерadio за наступају сезону све врсте конзерваних поврћа и меса. Нарочито и на домаћи начин израдио сам већу количину пекмеза у бурадима од 50 кгр. Исти ћу продавати по динара 65—100 кгр. нето, бурсе се не наплаћује. Све поручбине се шаљу жељезницом на повуку.

Издади је више вагона пекмеза са кожмуцима за извоз, а исти ћу продавати и на буре по динара 42—100 кгр. у бурадима од 180 кгр.

Фабрика ће на захтев поштовача слати ценовник својих израђених.

233,2-5

Имам на продају 600 буради

пекмезарских добрих; коме је потребно нека се обрати потписатом:

Љубомир Ристић

хотелијер „Касине“ у Крушевцу.

ПРЕПРОДАВЦИМА И ПОТРОШАЧИМА

Окановића Вардис Крем

Ко од препродаваца или поштовача жели да има продају или употребу

Оригинални Окановића Вардис Крема

нека изволи упутити поштом празне тегле са или без кутија на следећу адресу: С. Окановића Лешјанинова ул. бр. 36. — Ниш, одакле ће у замену добити уз доплату поштом онолико пуних, колики је број празних тегли послao.

232,2-5

Извештавамо познанике и пријатеље, да ћемо нашеј милом

Живку Ф. Павловићу

пешад. капетану I класе

који је јуначки погинуо у боју са Аустријанцима, давати годишњи парастос 3. јан. у цркви Св. Ђорђа у Крушевцу.

Ожалошћена породица

236,2-3

Нашем милом и непрекаљеном

Михајлу Павловићу

БИВ. ТРГ.

лавајемо четрдесетодневни помен у среду 2. јан. у овој године у 10 часова пре подне у београдској Саборној цркви.

Молимо сроднике, пријатеље и познанике покојникове и наше да овом тужном помену извеле присуствују.

Ожалошћена породица пок. Мих. Павловића,

234 3-3

НОВО

Приспела је већа количина

Смедеревског белог вина

старог цеј ног 1913. год.

Како на веће количине тако и на мање продаваћемо по умереној ценама у нашем подруму у Београдској улици бр. 70. Упитати у Хотел „Европу“ на Тргу Краља — Београд

Препоручујемо нарочито хотелајерима, кафеџијама као и осталим погроџачима како овде тако и по унутрашњости и нарочите цене.

236 1-6

М. СИМИЋ